

Αθήνα, 1/11/2019

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

I. ΕΡΩΤΗΜΑ

«Με αφορμή τη διεξαγωγή ιατρικών πράξεων και εξετάσεων από ΜΚΟ και άλλων φορέων στο Νομό Ροδόπης εντός των επόμενων ημερών, σας παρακαλούμε να μας ενημερώσετε εάν ο Ιατρικός Σύλλογος Ροδόπης οφείλει να παρέχει άδεια για τη διεξαγωγή αυτών των πράξεων και να ελέγχει τη νομιμότητα των εμπλεκόμενων Ιατρών που πραγματοποιούν τις εξετάσεις αυτές, αν οφείλει να παρίσταται εκπρόσωπος του Συλλόγου κατά της διάρκειας αυτών, παρόλο που ενδεχομένως να έχουν λάβει άδεια από το Υπουργείο Υγείας ή της 4^{ης} ΥΠΕ Μακεδονίας και Θράκης, καθώς και αν υπάρχει νόμος που καθιστά απαραίτητη την ενημέρωση του Συλλόγου από τους παραπάνω φορείς για την πραγματοποίηση των εν λόγω ιατρικών πράξεων».

II. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

N 3418/2005: Κώδικας Ιατρικής Δεοντολογίας *

Άρθρο 1

Έννοιες, ορισμοί και πεδίο εφαρμογής του παρόντος

1. Ιατρική πράξη είναι εκείνη που έχει ως σκοπό τη με οποιαδήποτε επιστημονική μέθοδο πρόληψη, διάγνωση, θεραπεία και αποκατάσταση της υγείας του ανθρώπου.
2. Ως ιατρικές πράξεις θεωρούνται και εκείνες οι οποίες έχουν ερευνητικό χαρακτήρα, εφόσον αποσκοπούν οπωσδήποτε στην ακριβέστερη διάγνωση, στην αποκατάσταση ή και τη βελτίωση της υγείας των ανθρώπων και στην προαγωγή της επιστήμης.
3. Στην έννοια της ιατρικής πράξης περιλαμβάνονται και η συνταγογράφηση, η εντολή για διενέργεια πάσης φύσεως παρακλινικών εξετάσεων, η έκδοση ιατρικών πιστοποιητικών και βεβαιώσεων και η γενική συμβουλευτική υποστήριξη του ασθενή.
4. Κατά τον παρόντα Κώδικα:
 - α) στην έννοια "ασθενής" περιλαμβάνεται κάθε χρήστης των υπηρεσιών υγείας,
 - β) στην έννοια "οικείος" περιλαμβάνονται οι συγγενείς εξ αίματος και εξ αγχιστείας σε ευθεία γραμμή, οι θετοί γονείς και τα θετά τέκνα, οι σύζυγοι, οι μόνιμοι σύντροφοι, οι αδελφοί, οι σύζυγοι και οι μόνιμοι σύντροφοι των αδελφών, καθώς και οι επίτροποι ή οι επιμελητές του ασθενούς και όσοι βρίσκονται υπό δικαστική συμπαράσταση.
5. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται κατά την άσκηση του ιατρικού επαγγέλματος και την παροχή υπηρεσιών πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας ή τριτοβάθμιας φροντίδας υγείας στον δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα και ανεξάρτητα από τον τρόπο ή τη μορφή άσκησης του ιατρικού επαγγέλματος, ατομικά, ομαδικά ή με τη μορφή ιατρικής εταιρείας, ως ελεύθερο επάγγελμα ή όχι.

N. 4486/2017: Μεταρρύθμιση Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, κλπ

Άρθρο 1

Γενικές αρχές Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας

1. Ως Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (Π.Φ.Υ.) νοείται το σύνολο των ολοκληρωμένων υπηρεσιών εντός του Εθνικού Συστήματος Υγείας, οι οποίες έχουν σκοπό την παρακολούθηση, διατήρηση και βελτίωση της υγείας του ανθρώπου. Οι υπηρεσίες περιλαμβάνουν την προαγωγή της υγείας, την πρόληψη της νόσου, τη διάγνωση, τη θεραπεία, την ολοκληρωμένη φροντίδα και τη συνέχεια αυτής. Το Κράτος έχει την ευθύνη για την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών Π.Φ.Υ. στο σύνολο του πληθυσμού, με σεβασμό στα δικαιώματα και τις ανάγκες του.

2. Οι υπηρεσίες Π.Φ.Υ. περιλαμβάνουν:

- α) τις υπηρεσίες υγείας για την παροχή των οποίων δεν απαιτείται εισαγωγή του ατόμου σε νοσηλευτική μονάδα,
- β) την εκτίμηση των αναγκών υγείας των πολιτών, το σχεδιασμό και την υλοποίηση μέτρων και προγραμμάτων για την πρόληψη νοσημάτων, την καθολική εφαρμογή εθνικού προγράμματος προσυμπτωματικού ελέγχου για επιλεγμένα νοσήματα και την προαγωγή υγείας,
- γ) τη διαχείριση ασθενών με χρόνια νοσήματα,
- δ) την αναπαραγωγική υγεία και τη φροντίδα μητέρας - παιδιού,
- ε) την παραπομπή, παρακολούθηση και κατά περίπτωση συνδιαχείριση περιστατικών με την δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια Φροντίδα,
- στ) την παροχή επείγουσας προνοσοκομειακής φροντίδας,
- ζ) την υλοποίηση προγραμμάτων εμβολιασμού,
- η) τις υπηρεσίες φυσικοθεραπείας,
- θ) την παροχή ανακουφιστικής και παρηγορητικής φροντίδας,
- ι) την παροχή υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Ψυχικής Υγείας και τη διασύνδεση με τις υπηρεσίες ψυχικής υγείας και αντιμετώπισης των εξαρτήσεων,
- ια) την πρωτοβάθμια οδοντιατρική και ορθοδοντική φροντίδα, με έμφαση στην πρόληψη,
- ιβ) τη διασύνδεση με υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας,
- ιγ) τη διασύνδεση με τις υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας,
- ιδ) τις υπηρεσίες Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας σε συνεργασία με τους συναρμόδιους κατά περίπτωση φορείς,
- ιε) την κατ' οίκον φροντίδα υγείας και την κατ' οίκον νοσηλεία.

3. Οι υπηρεσίες Π.Φ.Υ. οργανώνονται και λειτουργούν, σύμφωνα με τις αρχές της δωρεάν καθολικής υγειονομικής κάλυψης του πληθυσμού, της ισότιμης πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας, της ειδικής μέριμνας για τις ευάλωτες και ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, της διασφάλισης της ποιότητας και ασφάλειας των παρεχόμενων υπηρεσιών, της συνέχειας της φροντίδας υγείας, της ευθύνης και λογοδοσίας των παρόχων υπηρεσιών υγείας, της δεοντολογίας του ιατρικού επαγγέλματος ή κάθε άλλου επαγγέλματος υγείας, της εγγύτητας των υπηρεσιών στον τόπο κατοικίας, διαμονής ή εργασίας, της διασύνδεσης με λοιπές υπηρεσίες υγείας, της ορθολογικής παραπομπής σε άλλες μονάδες ή υπηρεσίες του Ε.Σ.Υ. ή συμβεβλημένων παρόχων για διάγνωση, θεραπεία, νοσηλεία ή περαιτέρω φροντίδα, της διατομεακής συνεργασίας με τοπικούς, κοινωνικούς και επιστημονικούς φορείς, καθώς και της αγωγής υγείας της κοινότητας και της ενεργούς συμμετοχής της στην ικανοποίηση των υγειονομικών της αναγκών.

Άρθρο 25

Προγράμματα Πρόληψης και Προαγωγής της Υγείας σε επίπεδο Π.Φ.Υ.

1. Η κάθε είδους ανάπτυξη, οργάνωση, υλοποίηση και αξιολόγηση προγραμμάτων, δράσεων, ενεργειών, παρεμβάσεων και συνεργασιών στους τομείς της πρόληψης, της διάγνωσης, της προαγωγής και της προάσπισης της υγείας σε επίπεδο Π.Φ.Υ. στο γενικό πληθυσμό, σε ειδικές ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, απαιτεί σχετική έγκριση και εποπτεία από τους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας, τις Δ.Υ.Πε. ή άλλους φορείς και υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας. Η ανωτέρω έγκριση χορηγείται με απόφαση των Διοικητών των οικείων Υ.Πε., μέχρις ότου ρυθμισθούν ειδικότερα θέματα με την έκδοση της υπουργικής απόφασης της επομένης παραγράφου.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας και κάθε άλλου συναρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού, καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις, το περιεχόμενο, οι διαδικασίες, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την οργάνωση, ανάπτυξη, εφαρμογή, αξιολόγηση και αξιοποίηση προγραμμάτων πρόληψης, προαγωγής και προάσπισης της υγείας, σε επίπεδο Π.Φ.Υ., στο γενικό πληθυσμό, σε ειδικές ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

ΠΔ. 84/2001

Άρθρο 2

Ορισμοί

1. Ιδιωτικό ιατρείο ή οδοντιατρείο είναι χώρος κατάλληλα διαρρυθμισμένος και εξοπλισμένος, όπως περιγράφεται στα παραρτήματα Α. και Β. του παρόντος, στον οποίο ασκείται η ιατρική ή η οδοντιατρική επιστήμη, από πρόσωπο που διαθέτει τη σχετική άδεια ασκήσεως επαγγέλματος και άδεια λειτουργίας ιδιωτικού ιατρείου ή οδοντιατρείου, που χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος. Το Ιδιωτικό ιατρείο ή οδοντιατρείο δεν διαθέτει κλίνες νοσηλείας.

Ν. 4512/2018

Άρθρο 292

Σκοπός

1. Σκοπός των Ιατρικών Συλλόγων είναι η μέριμνα για τη διατήρηση του ιατρικού σώματος ικανού από επιστημονικής και ηθικής απόψεως να εξυπηρετεί με προθυμία και αυταπάρνηση τη δημόσια υγεία και τους ασθενείς καθώς και η εναρμόνιση των αντικρουόμενων συμφερόντων μεταξύ των μελών τους και όλα αυτά προς το γενικότερο συμφέρον της κοινωνίας.

2. Οι σκοποί αυτοί επιδιώκονται ιδιαίτερα μέσω:

α) Της εποπτείας της τήρησης των κανόνων της ιατρικής δεοντολογίας και της προαγωγής των ηθικών και δεοντολογικών κανόνων του ιατρικού επαγγέλματος στην περιφέρειά τους.

β) Της προβολής θέσεων και απόψεων επί ζητημάτων που αφορούν στη δημόσια υγεία, το περιβάλλον, την εκπαίδευση, τη συνεχιζόμενη ιατρική εκπαίδευση, την επαγγελματική κατάρτιση των ιατρών και την ιατρική δεοντολογία στην περιοχή της ευθύνης τους.

γ) Της παρακολούθησης της ποιότητας παροχής περίθαλψης σε επίπεδο πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας ή τριτοβάθμιας φροντίδας υγείας στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα στην περιφέρειά τους.

δ) Της μελέτης υγειονομικών θεμάτων και οργάνωσης επιστημονικών ιατρικών συνεδρίων με επιτροπές εμπειρογνομόνων, καθώς και της υποβολής προτάσεων, εισηγήσεων και γνωμών που αφορούν στην αποτελεσματικότητα ή τη βελτίωση των μέτρων αυτών και της υγειονομικής εν γένει νομοθεσίας.

ε) Της έκδοσης περιοδικού δελτίου και διατήρησης διαδικτυακών ιστοσελίδων και ιστοτόπων με επιστημονικό ή συνδικαλιστικό περιεχόμενο προς πληρέστερη επιστημονική και επαγγελματική ενημέρωση των ιατρών και επικοινωνία με τους άλλους Συλλόγους και τον Π.Ι.Σ.

στ) Της εκπροσώπησης των ιατρών προς προάσπιση των εννόμων συμφερόντων τους ενώπιον των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων και κάθε αρχής της χώρας και της αλλοδαπής.

ζ) Της σύναψης συμβάσεων, για λογαριασμό μελών τους συλλογικά, με την Πολιτεία και με οργανισμούς ή άλλα νομικά πρόσωπα, έναντι των οποίων υπάρχει δέσμευση ενός ή περισσοτέρων ιατρών περί παροχής ιατρικών υπηρεσιών.

η) Της μέριμνας για την αρτιότερη επιστημονική μόρφωση των ιατρών.

θ) Της περιφρούρησης της αξιοπρέπειας των μελών αυτών και της άσκησης πειθαρχικής εξουσίας επί εκείνων που συμπεριφέρονται τυχόν μη σύννομα.

ι) Της δημιουργίας κοινού συναδελφικού πνεύματος και ομαλών σχέσεων μεταξύ των ιατρών, με σκοπό την εξυπηρέτηση των ασθενών και της δημόσιας υγείας.

3. Οι αποφάσεις των Ιατρικών Συλλόγων είναι υποχρεωτικές για τα μέλη τους, κάθε δε παράβαση αυτών αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα.

4. Οι φορείς και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που προτίθενται να πραγματοποιήσουν συνέδρια ή εκδηλώσεις ιατρικού ενδιαφέροντος ενημερώνουν, πριν την οποιαδήποτε αναγγελία της πραγματοποίησής τους, τον οικείο Ιατρικό Σύλλογο.

5. Οι Ιατρικοί Σύλλογοι συνεργάζονται με τους αρμόδιους φορείς για το σχεδιασμό της κάλυψης των υγειονομικών αναγκών της περιφέρειάς τους.

Άρθρο 309

Διοικητικό Συμβούλιο – Αρμοδιότητα

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιατρικού Συλλόγου:

- α) εκπροσωπεί τον Ιατρικό Σύλλογο και τους ιατρούς μέλη του,
 - β) διοικεί και διαχειρίζεται και αποφασίζει για όλες τις εν γένει τις υποθέσεις του Συλλόγου και εκτελεί όλες τις διά του παρόντος ανατιθέμενες σε αυτό αρμοδιότητες,
 - γ) καταρτίζει δικαιοπραξίες και συνάπτει συμβάσεις για τα μέλη του Συλλόγου που συναινούν,
 - δ) εκτελεί τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του Ιατρικού Συλλόγου και της Γενικής Συνέλευσης του Π.Ι.Σ.,
 - ε) συμμετέχει, όπου ο νόμος προβλέπει, στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου των νοσοκομείων της περιφέρειας του Ιατρικού Συλλόγου, με τον Πρόεδρό του ή με εκπρόσωπο που ορίζεται με απόφασή του. Τα μέλη που ορίζονται στο Διοικητικό Συμβούλιο νοσοκομείων υποχρεούνται να ενημερώνουν άμεσα και κατά τακτά διαστήματα το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιατρικού Συλλόγου. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να ανακαλέσει τον εκπρόσωπο, με αιτιολογημένη απόφασή του αν αυτός δεν ανταποκρίνεται στα καθήκοντά του, και να ορίσει άλλον.
2. Οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου υπόκεινται στον έλεγχο της Γενικής Συνέλευσης του Συλλόγου, του Διοικητικού Συμβουλίου του Π.Ι.Σ. και του Υπουργείου Υγείας.

III. ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ *

Η ιατρική πράξη ορίζεται ως η πράξη εκείνη που έχει ως σκοπό τη με οποιαδήποτε επιστημονική μέθοδο πρόληψη, διάγνωση, θεραπεία και αποκατάσταση της υγείας του ανθρώπου (αρ. 1 ν. 3418/2005).

Οι Ιατρικοί Σύλλογοι είναι Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου σωματειακής μορφής με σκοπό την προάσπιση επαγγελματικών/εργασιακών, επιστημονικών δικαιωμάτων των μελών και τη θεσμικών ζητημάτων που αφορούν τη δημόσια υγεία και το δημόσιο συμφέρον. Έχουν νόμιμη υποχρέωση να μεριμνούν, ώστε το ιατρικό σώμα να έχει ως πρωταρχικό σκοπό την εξυπηρέτηση των ασθενών και την προστασία της δημόσιας υγείας. Για την υλοποίηση αυτών, οι Ιατρικοί Σύλλογοι οφείλουν να κατέχουν ενεργό ρόλο στα θέματα που αφορούν την δημόσια υγεία. Η συμμετοχή τους επιδιώκεται μέσω των εξής πράξεων και διαδικασιών: την εποπτεία και τον έλεγχο τήρησης των κανόνων της ιατρικής δεοντολογίας και της προαγωγής των ηθικών και δεοντολογικών κανόνων του ιατρικού επαγγέλματος στην περιφέρειά τους, της παρακολούθησης της ποιότητας παροχής περίθαλψης σε επίπεδο πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας ή τριτοβάθμιας φροντίδας υγείας στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα στην περιφέρειά τους.

Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) είναι οι νομικά συγκροτημένοι οργανισμοί που δημιουργούνται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα και λειτουργούν ανεξάρτητα από κάθε κυβέρνηση. Ο όρος ΜΚΟ χρησιμοποιείται συνήθως για οργανώσεις που επιδιώκουν ορισμένους ευρύτερους κοινωνικούς, περιβαλλοντικούς στόχους κ.ο.κ.. Πολλές από τις ΜΚΟ με ιατρικούς σκοπούς έχουν δημιουργήσει πλήθος προγραμμάτων με στόχο την παροχή ιατρικών, ψυχοκοινωνικών και άλλων υπηρεσιών σε ευαίσθητες ομάδες που δεν έχουν πρόσβαση σε οργανωμένες υπηρεσίες υγείας είτε για κοινωνικούς είτε για οικονομικούς λόγους.

— Από το πλέγμα των ανωτέρω διατάξεων προκύπτουν τα εξής:

Εάν η ΜΚΟ οργανώνει την λειτουργία ιατρείου, τότε απαιτείται η έκδοση βεβαιώσεως λειτουργίας ιατρείου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Π.Δ. 84/2001 και σύμφωνα με τις οριζόμενες προϋποθέσεις και για την νομική μορφή της ΜΚΟ (συνήθως Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία).

Εάν η ΜΚΟ προβαίνει στην διενέργεια συνεδρίων, ημερίδων ή εκδηλώσεων ιατρικού ενδιαφέροντος τότε απαιτείται, σύμφωνα με το άρθρο 292 παρ.4 ν. 4512/2018, η προηγούμενη ενημέρωση και άδεια του οικείου Ιατρικού Συλλόγου.

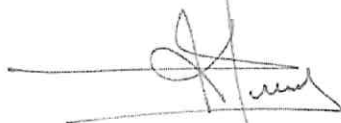
Εφόσον, πρόκειται για άλλου είδους παρέμβαση ιατρικού περιεχομένου, ιδιαίτερα για την πρόληψη, διάγνωση, προαγωγή και προάσπιση της υγείας σε ευπαθείς πληθυσμούς (όπως π.χ. οι μετανάστες ή ειδικές ομάδες χαμηλού εισοδήματος) τότε απαιτείται σχετική έγκριση με απόφαση του Διοικητή της οικείας Υ.Πε., σύμφωνα με την πρόβλεψη του άρθρου 25 § 1 του Ν. 4486/2017, δεδομένου ότι δεν έχει εκδοθεί η προβλεπόμενη στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου του ανωτέρω νόμου, υπουργική απόφαση η οποία να ρυθμίζει τα ειδικότερα θέματα.

Είναι σαφές ότι οι ανωτέρω διατάξεις επικαλύπτονται αφού η έννοια της «παρεμβάσεως» δεν είναι προσδιορισμένη νομικά ως ιατρική διαδικασία και κατά συνέπεια δημιουργείται νομική ανασφάλεια.

Σε κάθε περίπτωση όμως η διενέργεια εξετάσεων προφανώς εκτός νομίμως ιατρείων, εάν και εφόσον θεωρηθούν «παρεμβάσεις» θα πρέπει να διενεργείται κατόπιν της έγκρισης του Διοικητή της οικείας Υ.Πε. Η εποπτεία των ιατρών που διενεργούν τις σχετικές ιατρικές πράξεις, ασκείται από τον οικείο ιατρικό σύλλογο, τον οποίο οι συμμετέχοντες ιατροί οφείλουν να ενημερώσουν αρμοδίως.

Ρητή διάταξη που να επιβάλλει την προηγούμενη ενημέρωση για την διενέργεια της «παρεμβάσεως» δεν υφίσταται πλην όμως από το συνολικό ρυθμιστικό πλαίσιο συνάγεται ότι ο οικείος Ιατρικός Σύλλογος, δύναται να προχωρήσει ανά πάσα στιγμή σε έλεγχο νομιμότητας των συνεργαζόμενων με τις ΜΚΟ και τους υπόλοιπους φορείς ιατρών, οι οποίοι θα πραγματοποιήσουν τις ιατρικές πράξεις χωρίς όμως να υποχρεούται να αποστείλει κάποιον εκπρόσωπό του ο οποίος να είναι παρών κατά την πραγματοποίηση της «παρεμβάσεως».

Ο Γνωμοδοτών,

Ευάγγελος Κατσίκης'